

ENVER LJUBOVIĆ

GRBOVI I NATPISI BISKUPA IVANA KRSTITELJA JEŽIĆA

Enver Ljubović
Vladimira Čopića 1
HR 53270 Senj

UDK: 929.6 Ježić, I.
226.12 Ježić, I.
Prethodno priopćenje
Ur.: 2006-12-28

Autor u navedenom prilogu opisuje heraldičko znakovlje senjsko-modruškog biskupa Ivana Krstitelja Ježića koji pripada poznatoj novljanskoj plemićkoj obitelji Ježić. Novljanski Ježići kao bogati trgovci i posjednici dobili su plemstvo i grb 1791. od austrijskog cara Leopolda I., tj. u vrijeme kada je Ježić već bio biskup.

U raščetvorenom štitu grba biskupa Ježića zastupljeni su heraldički simboli: malteški crveni križ, zlatni križ u obliku sidra, bijela golubica u letu s maslinovom grančicom u kljunu i pelikan. Svi heraldički simboli na njegovim grbovima, i kamenim i obojenim, odražavaju vrijeme i trenutak u kojemu je živio biskup Ježić.

Osim službenog biskupskog grba na njegovom nadgrobnom spomeniku isklesan je biskupski grb i natpis na latinskom jeziku s istim likovima u grbu kao i u obojenom grbu. Navedeno heraldičko znakovlje govori jezikom simbola i znakova te s likovnog stajališta nosi značajke umjetničkih stilova toga vremena. Simbolizam u heraldičkim likovima koji se nalaze u štitu grba određuju teološku, filozofsku i estetičku vrijednost koja je sazdana u liku i djelu biskupa senjsko-modruške biskupije Ivana Krstitelja Ježića.

Uz grbove autor u prilogu donosi i dva natpisa iz senjske katedrale, vezana uz ime i djelovanje biskupa Ježića, portret iz galerije portreta senjsko-modruških biskupa iz muzeja Sakralne baštine Senj te tekst s francuskog odličja Legije časti.

Ključne riječi: biskup Ivan Krstitelj Ježić, heraldika

ŽIVOTOPIS BISKUPA IVANA KRSTITELJA JEŽIĆA

Biskup Ježić potječe iz poznate novljanske plemićke obitelji koja je 1791. dobila plemstvo i grb, te je svakako jedna od najistaknutijih ličnosti iz

ove obitelji. Rođen je 1746. u Novom Vinodolskom, umro 1833., a pokopan u novljanskoj katedrali, tj. u današnjoj župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova. Sin je Ivana i Vincencije r. Kabalin. Isusovačku gimnaziju završio je u Rijeci. Studirao je na Sveučilištu u Grazu uz potporu ujaka Ivana Krstitelja Kabalina, arhidakona ličko-krbavskog i kasnijeg biskupa senjsko-modruškog. Godine 1771. promoviran je u doktora filozofije i teologije, a za svećenika zaređen u Beču 1769. godine. Bio je svećenik u Ličkom Novom, od 1773. župnik i kanonik u Novom Vinodolskom, a 1782. godine postaje modruški arhidakon. Godine 1788. dodijeljen je kao pomoćni biskup s pravom nasljedstva starom biskupu Piccardiju, a kada je ovaj umro 1789. godine u Trstu, Ivan Krstitelj Ježić postaje rezidencijalnim biskupom Senjsko-modruške biskupije¹ sve do svoje smrti 1833. Biskup je postao prije dobivanja obiteljskog plemstva i grba. Bio je posljednji u nizu od devet senjsko-modruških biskupa koji su povremeno boravili i u Bakru. Naslijedio ga je biskup Ožegović 1834. godine.

Biskupe su morali imenovati bečki dvor i rimska kurija, odnosno car i papa. Rim je austrijskom caru i dalje priznavao pravo imenovanja samo senjskog biskupa, dok je modruška biskupija bila "liberae collationis", tj. smatralo se da se može slobodno podijeliti nekome bez prethodnog carskog imenovanja.²

Crkveni dostojanstvenici oblikovali su svoje heraldičko znakovlje na temelju posebnih pravila. Često su spajali svoje obiteljske grbove s grbovima gradova ili teritorija kojima su upravljali. Obiteljski grb biskupa Ivana Krstitelja Ježića i njegov biskupski grb iz temelja se razlikuju i nemaju ni jedan zajednički lik u štitu grba, pa do spajanja s obiteljskim grbom ovdje nije došlo. Ako neki biskup nije imao svoj obiteljski grb, odnosno nije bio plemićkog podrijetla, često se za njega oblikovao novi grb, a likove ili simbole u grbu predlagao je sam biskup. Iznad grbovnog štita biskupskog grba nalazile su se insignije biskupske časti: biskupski štap, mitra, šešir i križ.³

¹ M. BOGOVIĆ, 1999, 158.

² N. CVJETKOVIĆ – J. LUZER, 2001, 5.

³ T. GARELJIĆ, 1996, 16.

Sl. 1. Obojeni grb biskupa Ivana Krstitelja Ježića⁴

Do sada su poznata tri grba biskupa Ivana Krstitelja Ježića: obojeni biskupski grb, kameni grb iz Senja te kameni grb s njegova nadgrobnog spomenika iz župne crkve sv. Filipa i Jakova u Novom Vinodolskom. Obojeni biskupski grb i grb s nadgrobnog spomenika imaju iste likove u štitu grba, a kameni grb iz Senja ima samo isklesan križ.

⁴ Preuzeto iz M. STOJČIĆ i N. LABUS, 1997, 11-12.

Opis obojenog grba

Štit biskupskog grba je četverokutnog oblika zaobljenih donjih kutova i sa šiljkom na dnu te je raščetvoren: u 1. na srebrnom, crveni malteški križ; u 2. na modrom polju, zlatno križ-sidro; u 3. na zlatnom polju, na zelenoj podlozi polijeće bijela golubica mira s maslinovom grančicom u kljunu; u 4. na zelenom polju pelikan. Okrunjenu kacigu *en face*, na kojoj stoji golub mira, prate biskupska mitra i štap. Sve je nadvišeno biskupskim šeširom i kićankama.

Heraldičko znakovlje Ježićevog biskupskog grba sadrži u sebi sve najvažnije crkvene, povijesne, gospodarske i kulturološke odrednice vezane za cijeli prostor senjsko-modruške biskupije tijekom duljega povijesnog razdoblja.

Biskup Ježić biskupovao je u vrijeme kada su se u Europi između 1789. i 1848. zbile velike političke promjene, pa se s pravom to razdoblje naziva doba revolucija. Građanska revolucija u Francuskoj 1789. godine srušila je apsolutnu monarhiju i oslobodila silnu pokretačku energiju koja je presudno utjecala na izgradnju novoga građanskog poretka u Europi. Napoleon Bonaparte uspostavio je početkom 19. st. osvajačkim ratovima francusku hegemoniju u cijeloj Europi.

Likovi u grbu odražavaju povijesni i kulturološki trenutak vremena u kojem je živio i djelovao biskup Ivan Krstitelj Ježić. Ovaj prostor, u kojem je biskupovao Ježić tijekom je duge i nemirne povijesti zauzimao najvažnije mjesto u povijesti i kulturi hrvatske države i hrvatskog naroda; ovdje je i nastalo prvo organizirano državno središte i klica hrvatske državnosti.

Križ je najrašireniji i najizrazitiji simbol kršćanstva. Od znaka poniženja i sramote postao je znakom i simbolom slave. Križ poput četverokuta simbolizira zemlju, i on je najsveobuhvatniji od svih kršćanskih simbola, ima funkciju sinteze i mjere, u njemu se sastaje nebo i zemlja.

Malteški križ, kao jedan od likova u biskupskom grbu biskupa Ježića je simbol malteških vitezova, odnosno reda Ivanovaca koji je osnovan 1070. godine za njegu i zaštitu palestinskih hodočasnika. Osam vanjskih šiljaka ovoga križa simboliziraju regeneraciju (obnovu, izivljavanje). Ponekad se govori kako oni predstavljaju osam blaženstava iz Isusova govora na gori. Vitezovi su nosili crni plašt i bijeli križ, promijenili nekoliko središta, kao. npr. Cipar i Rod, a zatim se nastanili na Malti 1530. (odatle im i naziv). Oni su ondje uredili državu i po otoku i državi Malti su u povijesti poznati i kao Malteški Suvereni red. Danas je ovaj križ službeni amblem države Malte. Danas se uglavnom bave njegovom bolesnika i humanitarnom djelatnošću, pa je i ovaj simbol malteškog križa – u biskupskom grbu crvene boje znakovit i upućuje nas na skrb i brigu za čovjeka i njegov ukupan život.

Bijela golubica u zapadnoj kršćanskoj ikonografiji simbolizira Duh Sveti i silazak Duha Svetog na zemlju, a personificira ga u prikazima Sv. Trojstva. Duh Sveti prikazao se u obliku goluba nad Kristom, kada se krstio u rijeci Jordan. Kao Duh Istine on prožima i vodi Crkvu, nadahnjuje ljude, udjeljujući im "sedam darova Duha Svetog". Bijela golubica je simbol čistoće – prema evanđelju i simbol bezazlenosti – a golubičina krila iskazuju sudioništvo u božanskoj prirodi. Golub je kršćanski simbol i personificira mir među ljudima i narodima, a vrijeme u kojem je živio i djelovao biskup Ježić bilo je puno ratnih sukoba i stradanja, pa je poštivanje ovoga najstarijeg kršćanskog simbola bilo od velike važnosti pri uspostavi mira među državama tadašnje Europe. Zato je ovaj heraldički lik u biskupskom grbu znakovit.

Grančica masline simbolizira mir, plodnost, očvršćenje snage, pobjedu i nagradu. Blagoslovljeno stablo masline poistovjećuje se s Abrahamom i njegovim gostoprimstvom koje će se održati sve do dana Uskrsnuća, pa zato maslina simbolizira i raj izabranih.

Nesit (pelikan) je simbol ljubavi (*caritas* u ciklusu kreposti). On je simbol očinske ljubavi te simbol Krista, koji vlastitom krvlju hrani ljude.⁵ Pelikan živi uz vode, pa je simbol vlažne prirode koja iščezne pod djelovanjem sunčeve topline i ponovno se rađa te je zato postao likom Kristove žrtve i njegova uskrsnuća te uskrsnuća Lazarova.

Lik križ-sidro kao heraldički simbol u biskupskom grbu Ježića simbolizira Nadu (Spas u ciklusu kreposti). Budući da zadržava brod svojom težinom, sidro je simbol stalnosti, izdržljivosti, smirenosti i vjernosti, ali simbolizira i postojani dio našega bića, onaj koji omogućuje da sačuvamo bistrinu duha. Sidro je posljednja mornarova zaštita u oluji pa se najčešće povezuje s nadom, koja preostane kao jedini oslonac u životnim poteškoćama. Sidro simbolizira i sukob između krutog i tekućeg stanja, između zemlje i vode. Papa Sv. Klement (bačen u more), Sv. Ivan Nepomuk (zaštitnik utopljenika), Sv. Nikola (zaštitnik mornara).

Ostali znakovi crkvenog dostojanstva, kao npr. zlatni biskupski štap i biskupska mitra poredani su, odnosno ukršteni iza grba, tako da im glavni dijelovi vire iza štita, a iznad štita je okrunjena zlatna plemićka kaciga. Iznad okrunjene zlatne plemićke kacige je bijela golubica mira s maslinovom grančicom u kljunu koja simbolizira mir i ljubav među ljudima. Sve nadvisuje biskupski zeleni šešir s kičankama.

---

⁵ LEKSIKON IKONOGRFIJE, LITURGIKE I SIMBOLIKA ZAPADNOG KRŠĆANSTVA, 1979, 613.

Sl. 2. Kameni grb biskupa Ježića s nadgrobnog spomenika (Crkva sv. Filipa i Jakova u Novom Vinodolskom)

U muzeju Sakralne baštine (zbirka kamenih grbova) u Senju nalazi se kameni grb biskupa Ježića koji se razlikuje od njegovih ostalih grbova, a svi imaju samo jedan zajednički lik – malteški križ.

Opis grba⁶

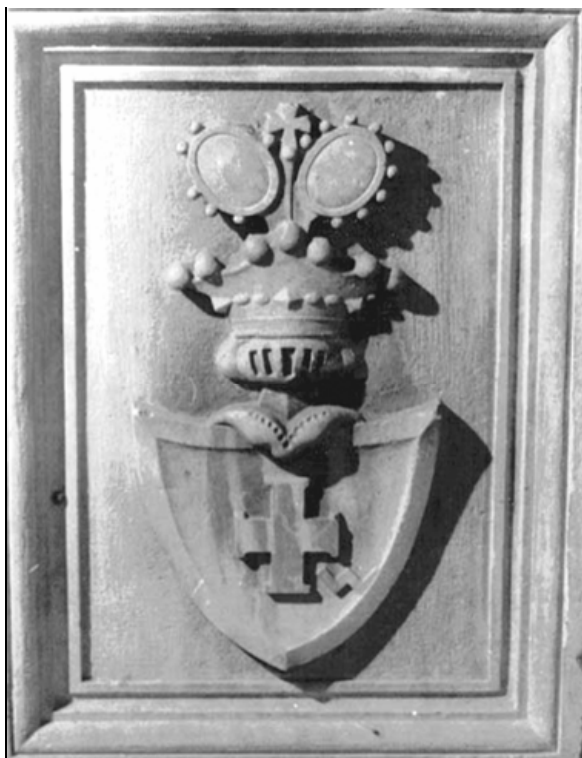
Grb je isklesan na bijelom vapnencu (visina 80 cm, širina 60 cm i debljina 18 cm).

ŠTIT: U klinastom konkavnom štitu koji je sa strane duboko profiliran isklesan je na sredini malteški križ.

UKRAS: Iznad štita isklesana je rešetkasta okrunjena kaciga okrenuta *en face*, a iznad okrunjene kacige biskupska mitra intitulata. Iznad mitre isklesani su ukrasi i križ.

Križ s trima prečkama postao je vremenom simbolom crkvene hijerarhije, pa odgovara papinskoj tjari, kardinalskom šeširu i biskupskoj mitri. Od 15. st. samo papa ima pravo na križ s tri prečke, kardinali s dvije, biskupi imaju pravo na uporabu jednostrukog križa.

⁶ B. LJUBOVIĆ – E. LJUBOVIĆ, 1996, 43. Grb se danas u cijelosti sačuvan nalazi u dvorištu Župnog dvora u Senju.

Sl. 3. Kameni grb biskupa Ježića (Sakralna baština Senj)

Senjsko-modruški biskup Ivan Krstitelj Ježić postavio je 1826. krov na stari zvonik senjske katedrale koji je svodom bio spojen s katedralom. Za taj događaj vezan je sljedeći natpis:⁷

HAEC TURRIS A NOVEM SAECULIS SUB
SISTENS AT VALDE DEFORMIS AD FOR-
MAM TURRIS CAMPANARIAE SUMP-
TIBUS ECCLESIAE ET BE-
NEFACTORUM MUNIFICEN-
TIA REDACTA EST
ANNO DOMINI
1826

⁷ I. KUKULJEVIĆ – SAKCINSKI, 1891, 258, 866; J. FRANCIŠKOVIĆ, 1927, 420-422; M. VILIČIĆ, 1971, 97.

Početakom 19. stoljeća biskup Ježić uredio je interijer senjske katedrale u klasicističkom stilu, a iz 1819. godine poznat je natpis koji spominje biskupa Ježića. Sadržaj natpisa vezan je uz crkveni život, a ne uz izgradnju katedrale te se nalazi s lijeve strane svetišta. Natpis je na latinskom jeziku i glasi:⁸

IOANNI BAPT. IESICH
SEGNIENTS ET MODRUS. S(eu) CORBAV.
EPISCopo OPTIME MERITO
CHLERI.POPULO. PATRIAE
PATRI PISSIMO.
ECCLESIAE
FAUTORI GENEROSISSIMO
ANNO EPISCOPATUS XXXI.
SACERDOCII IUBILEUM
CUM DIOCESANIS OCTO VENERANDIS
IN SUA CATHEDRA
CORAM PLURIBUS. ECCLESIA. TOGA. SAGOQ.
CELEBRIBUS VIRIS.
TENERO QUOQUE CONCELEBRINO VINCENTIO
CABALLINI
AB EHRENBURG
SAC. AP. MAIESTATIS p.s. CONSILARIO
PRAESENTE
CELEBRANTI
TRIUM TAMDIU LONGAEVUM MATRIMONIUM
BENEDICENTI
NE MIRA HAEC SACRUM RERUM IN DIOCESI
VEL FORS
IN ORBE CATHOLICO
NOVITAS
OBLIVIONE SEPELIATUR
CATHEDRALE CAPITULUM
VIRTUTI DIGNITATIQUE
EIUS
DEVOTUM

⁸ I. KUKULJEVIĆ – SAKCINSKI, 1891, 257-258, 865; M. VILIČIĆ, 1971, 116, sl. 126.

Portret Biskupa Ježića nalazi se u zbirci portreta u Sakralnoj baštini u Senju, a naslikan je oko 1830. godine, ulje na platnu, 87,2 x 71,5 cm, b. s.

Ovaj portret predstavlja tipičan primjer portreta s kraja 18. ili početka 19. st., gdje se već navješćuju klasičistički građanski portreti prve polovice 19. st.⁹

Poprsje muškarca srednjih godina, frontalno. Sijeda kosa, mala ružičasta kapica. Bijela čipkasta tunika, mocet od bjeloružičaste svile, oko vrata lanac s križem ukrašenim modrim kamenima. Desnom rukom pridržava knjigu. U pozadini draperija, arhitektura i stup. Na poledini slike natpis:

IOANNES BAPT: JESICH EPPUS CREAT:
ANNO / 1789 / OBIIT / 1833. / Profati abnepos
Vencesl. / Kargačin gym. Prof. / emerit:
restauravit / 1878.

U doba francuske uprave (1809. – 1813.) Senj postaje sjedište trećeg distrikta (okružja) u sastavu Napoleonove Ilirije i iz toga razdoblja datira i viteški križ francuskog ordena Legije časti koji je dobio senjsko-modruški biskup Ivan Krstitelj Ježić. Ovaj viteški križ pripadao je senjsko-modruškom biskupu Ježiću (1746. – 1833.), a danas se nalazi u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja u Rijeci, inv. br. 827.¹⁰ Biskup Ježić održavao je dobre odnose s francuskim vlastima i bio je prijatelj s maršalom Marmontom pa otuda i ovo visoko francusko odličje koje je dobio zbog izuzetno dobre suradnje.

Križ ima oblik petokrake zvijezde s rascijepljenim kracima. Kraci su bijelo emajlirani i izrađeni od srebra. Između krakova križa proteže se zeleno emajlirani lovorov vijenac. Iznad križa nalazi se srebrna kruna s karikom za vrpču, koja nedostaje.

Avers: u sredini križa zlatni medaljon s likom francuskog kralja Henrika IV. u profilu i udesno. U plavom emajliranom prstenu oko medaljona natpis zlatnim slovima:

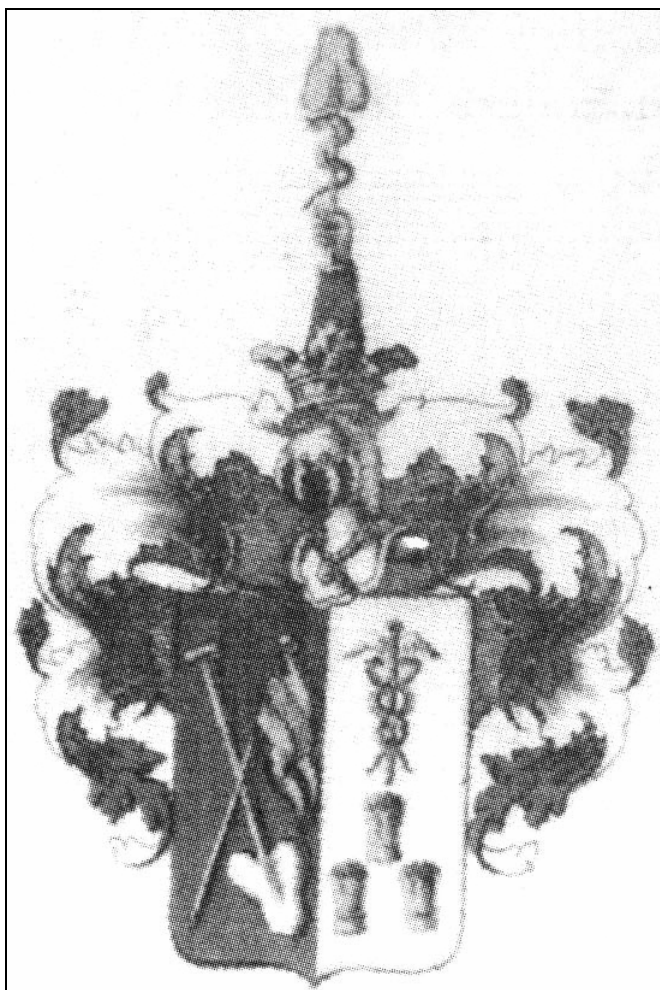
"HENRY IV. ROI DE FRANCE ET DE NAVARRE"

Revers: u središnjem medaljonu tri ljiljana, grb dinastije Bourbona. U plavom emajliranom prstenu natpis: "HONNEUR ET PATRIE"

⁹ I. LENTIĆ, 1973, 185-186. Alma Orlić je izvršila 80.-ih godina konzervatorsko-restauratorski zahvat na svim portretima senjsko – modruških biskupa iz galerije portreta senjsko-modruških biskupa iz Sakralne baštine u Senju.

¹⁰ Autor kataloške jedinice Boris Prister iz Hrvatskog povijesnog muzeja iz Zagreba. B. PRISTER, 1988, 157.

PLEMIĆKA OBITELJ JEŽIĆ IZ NOVOG VINODOLSKOG

Sl. 4. Obiteljski grb obitelji Ježić iz 1791. s pridjevkom "Jessich von Gesseneck" ili "od Jasenka"^{11 12}

¹¹ Grb je objavljen u grbovniku: Megerle von Muhlfield I. G. *Osterreichisches Adelslexiko, Ergänzungsband 1701-1820*, Wien, 1826.

U obiteljskoj usmenoj tradiciji vezanoj za Ježiće postoji i podatak da je jedan član ove obitelji sudjelovao kao hrvatski plemić na saboru u Cetinguadu 1527, kada su hrvatski plemići

Austrijsko plemstvo obitelji Ježić podijeljeno je 1791. godine od austrijskog cara Leopolda II. Krsti Ježiću, poznatom senjskom trgovcu i počasnom konzulu grada i države Genove i Francuske u Senju, a Ježić je već bio senjsko-modruški biskup.

Plemstvo i grb dodijeljeno je za zasluge prigodom nabavke i prijevoza žita iz prekomorskih zemalja za vrijeme velike gladi u Primorju tijekom 1787. i 1788. godine

Prema nekim usmenim predajama jedan od plemića Ježića sudjelovao je na poznatom saboru hrvatskih velikaša u Cetingradu 1527. godine, kada su hrvatski velikaši izabrali austrijskog cara Ferdinanda I. Habsburškog za hrvatskog kralja, a potpis i pečat velikaša Ježića nalazi se i na povelji kojom se potvrđuje taj izbor.

Ježići su novljanska i vinodolska plemićka obitelj, koja se po svoj prilici doselila iz Dalmacije krajem 17. ili početkom 18. st., a živjeli su u Novom Vinodolskom, Žrnovnici kod Novog Vinodolskog i Senju. Spominju se na Trsatu u 16. st., a Ivan Ježić 1458. godine posjeduje mlin na Rječini. Tijekom 19. st. Ježići se naseljavaju u Žrnovnicu, gdje su obnovili stare napuštene mlinove poznate još od uskočkih vremena, a osim mlinova (nekada u posjedu senjske obitelji Daničić) imali su nekoliko stupa, brodova i jednu tuneru koja je bila aktivna još do pred Drugi svjetski rat.

Razvijaju uvelike trgovinu svakojakom vrstom roba između Senja i Rijeke, a zbog trgovačkih poslova u Žrnovnici u to vrijeme postoji čak i pošta.

Poznati su kao dobri i iskusni trgovci, a uglavnom su poslovima bili vezani za gradove Novi Vinodolski i Senj. U 19. st. u Novom Vinodolskom je živjelo 18 porodica Ježića, u 20. st. svega 6. Danas se bilježi stalni pad broja članova ove obitelji.

U knjizi "Stališ duša" župe Novi Vinodolski za razdoblje od 1815. do 1891. navodi se 19 porodica Ježića. U Primorju, pa i šire, gotovo svaka obitelj imala je svoj obiteljski nadimak (špic, špicname ili prišvarak), pa tako često u obiteljima istoga prezimena imamo različitih nadimaka.

---

izabrali za svoga kralja Ferdinanda I. iz dinastije Habsburg. Dakako, ovaj podatak ne možemo uzeti vjerodostojnim jer nemamo nikakva pismena traga osim usmene tradicije koja se prenosila s koljena na koljena, pa je sačuvana sve do dana današnjega.

¹² U obiteljskoj tradiciji i danas se pripovijeda da novljanski Ježići vode podrijetlo iz Crne Gore, iz mjesta Jasenka, a taj plemićki pridjevak "von Gesseneck" ili u prijevodu "od Jasenka" nalazi se i u austrijskom grbovniku: Megerle von Muhlfield I. G., *Österreichisches Adelslexikon* 1701. 1820, Wien, 1826.

Ježići iz Novog Vinodolskog nosili su slijedeće obiteljske nadimke: Surini, Surinka, Stanković (od imena Stanimir ili Stanko), Arbić (od osobnog imena Adalbert), Jona, Lozine, Pampići, Padaline i Rajkin.

Zbog trgovačkih poslova pojedini članovi ove obitelji živjeli su ili povremeno boravili neko vrijeme i u Senju, koji je tijekom 18. i 19. st. bio poznati trgovački grad i grad pomoraca.

I danas se u gradu Senju jedna stara zgrada na obali mora koja je nekada bila solni magazin zove bivša zgrada Ježić.

Svi epigrafički spomenici i grbovi biskupa Ježića odražavaju u svom sadržaju lik i djelo biskupa koji je svojim djelovanjem obilježio jedno značajno povijesno razdoblje koje je bilo politički nestabilno. Kao biskup svesrdno se zalagao za čovjeka, a posebice je dao veliki doprinos organiziranju visokog školstva na prostoru senjsko-modruške biskupije te obnovi sakralnih objekata. ??? te iz svih tih heraldičkih simbola proizlazi duboka humanost.

Lik i djelo biskupa Ježića sačuvano je i u ovom heraldičkom znakovlju koje je ovdje prezentirano.

Izvori

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Zbirka grbova i odlikovanja Sakralna baština Senj, Muzej Sakralne baštine(Galerija portreta senjsko-modruških biskupa i Zbirka kamenih grbova iz razrušene crkve Sv. Franje.
Crkva sv. Filipa i Jakova u Novom Vinodolskom, Kameni grb s grobnice biskupa Ježića

Literatura

Mile BOGOVIĆ, Najduži biskupski staž-Ivan Krstitelj Ježić, *Zvona*, XXII, Rijeka, 1983, 5.
Mile BOGOVIĆ, *Povijest visokoškolske izobrazbe u biskupijama senjsko-modruškoj ili krbavskoj do 1940.*, Sakralna baština Senj, Senj, 1999.
Mile BOGOVIĆ, Jozefinizam u biskupiji senjsko-modruškoj, *Zvona*, 10, 1982, 5, 12.
Niko CVJETKOVIĆ – Josip LUZER, Biskupski grbovi u gradu Bakru, *Bakarski zbornik*, 7, Grad Bakar, 2001.
Josip FRANCIŠKOVIĆ, Stolna crkva u Senju s zvonikom iz godine 1000, *Bogoslovska smotra*, Zagreb, 1927.
Tatijana GARELJIĆ, *Grbovi i rodoslovi makarske i Makarskog primorja*, Gradski muzej Makarska, Makarska, 1996.
Ivan KUKULJEVIĆ – SAKCINSKI, *Natpisi sredovječni i novovjeki na crkvah, javnih i privatnih sgradah i.t.d.*, Zagreb, 1891.

- LEKSIKON ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*, Sveučilišna naklada Liber – Kršćanska sadašnjost – Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 1979.
- Ivy LENTIĆ, Portreti senjsko-modruških biskupa u biskupskoj palači u Senju od XVII. do XIX. st., *Senjski zbornik*, V, Senj, 1973.
- Blaženka LJUBOVIĆ – Enver LJUBOVIĆ, Grbovi i natpisi na kamenim spomenicima Senja, Senjsko književno ognjište, *Uspomi*, Senj, 1996.
- Enver LJUBOVIĆ, Nekoliko plemićkih obitelji Vinodola i njihovi grbovi, *Vinodolski zbornik*, 11, Ustanova u kulturi " Dr. Ivan Kostrenčić", Crikvenica, 2006.
- Megerle von MUHLFELD I. G., *Österreichisches Adelslexikon, Ergänzungsband 1701.-1820*, Wien.
- Prošlost i baština Vinodola* (katalog), Zagreb 1988, Boris Prister, kataloški broj, 306.
- Mladen STOJIC-Nenad LABUS, Grbovi u gradu Bakru, *Bakarski zbornik*, 3, Grad Bakar, 1997.
- Melita VILIČIĆ, Arhitektonski spomenici Senja, Rad JAZU, knj. 360, Zagreb, 1971.
- Bartol ZMAJIC, *Heraldika, Sfragistika, Genealogija, Veksilologija i Rječnik heraldičkog nazivlja*, Golden Marketing, Zagreb, 1996.

DIE HERALDISCHEN ZEICHEN DES BISCHOFS IVAN KRSTITELJ JEŽIĆ

Zusammenfassung

In dem aufgeführten Beitrag beschreibt der Autor die heraldischen Zeichen des Senjer-Modruš Bischofs Ivan Krstitelj Ježić, der zu bekannten Adelsfamilie Ježić aus Novi gehört. Familie Ježić aus Novi, als reiche Händler und Besitzer haben einen Adel und einen Wappen 1791 vom österreichischen Kaiser Leopold I. erhoben, d. h. zur Zeit als Ježić schon Bischof war.

Im Schild des Wappens vom Bischof Ježić sind heraldische Symbole vertreten: Malteser Rotes Kreuz, das goldene Kreuz in Form eines Ankers, eine kleine weiße Taube im Flügel mit einem Olivenzweig im Schnabel und einem Pelikan. Alle heraldischen Zeichen auf seinen Wappen, versteinerten und gefärbten, kennzeichnen die Zeit und den Moment, in dem Bischof Ježić gelebt hat.

Außer dem amtlichen Bischofswappen auf seinem Grabmal wurden ein Bischofswappen und die Inschrift in lateinischer Sprache mit den gleichen Gestalten wie auf dem gefärbten Wappen ausgesteinert. Die angeführten heraldischen Zeichen spricht mit der Symbol- und Zeichensprache und sind aus künstlerischer Sicht eine Bedeutung der künstlerischen Stile dieser Zeit. Der Symbolismus in den heraldischen Gestalten, die sich im Schutz auf dem Wappen befinden, bestimmen den theologischen, philosophischen und ästhetischen Wert, der sich im Gestalten und Werk des Senjer-Modruš-Büstums von Ivan Krstitelj Ježić befindet.

Außer den Wappen führt der Autor in dem Bericht auch zwei Inschriften aus der Senjer Kathedrale an, gebunden an den Namen und das Wirken des Bischofs Ježić, das Portrait aus der Senj-Modruš Bischofsgalerie an dem sakralen Erben von Senj und einen Text aus dem französischen Ordens der Fremdenlegion.

Schlusswörter: Bischof Ivan Krstitelj Ježić, Heraldik

HERALDIC SIGNS OF BISHOP IVAN KRSTITELJ JEŽIĆ

Summary

The author of this paper described the heraldic signs of Senj-Modruš Bishop Ivan Krstitelj Ježić who belonged to the well-known noble family from Novalja. The Ježić family from Novalja were rich traders and landlords and they received their nobility status and coat of arms in 1791 from the Austrian Emperor Leopold I, when Ivan Krstitelj Ježić was already bishop.

On the shield, which is cut into quarters, of the coats of arms of the Bishop Ježić there are the following heraldic symbols: the Maltese red cross, golden cross in a shape of an anchor, with dove in flight with an olive branch and a pelican. All heraldic symbols of his coat of arms, on stones and those with colours, expressed the time in which Bishop Ježić lived.

Beside the official bishop's coat of arms, on his gravestone was carved the bishop's coat of arms and inscription in Latin with the same figures in the coat of arms as in the coloured coat of arms. The mentioned heraldic signs expressed the language of symbols and signs and from the artistic point of view they have some characteristic of the art style of the time. Symbolism in heraldic figures which are in the shield determine theological, philosophical and aesthetic values which was embodied in the figure and work of the Senj-Modruš Bishop Ivan Krstitelj Ježić.

Alongside the coat of arms, the author gives an additional two inscriptions from Senj's cathedral related to the name and work of the Bishop Ježić, a portrait from the gallery of portraits of Senj-Modruš Bishops from the Museum of Sacral Heritage of Senj and the text from the French medal of the Legion of Honour.

Key words: Bishop Ivan Krstitelj Ježić, heraldry